

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BIH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

BOSNA I HERCEGOVINA
ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА БОСНЕ I HERCEGOVINE
S A R A J E V O

PRIMLJENO: 08-07-2024			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
01	16-9	1290/24	

Broj: 01/1-16-1-923/24
Sarajevo, 4.7.2024.

Bosna i Hercegovina
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
Zastupnički dom

Trg Bosne i Hercegovine 1
71 000 Sarajevo

Predmet: Dostava izvješća o finansijskoj reviziji za 38 institucija Bosne i Hercegovine za 2023. godinu

Cijenjeni,

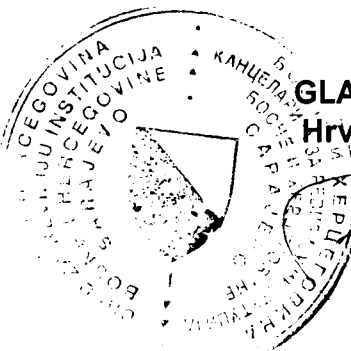
Sukladno članku 16. Zakona o reviziji institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 12/06), dostavljamo vam izvješća o finansijskoj reviziji institucija Bosne i Hercegovine za 2023. godinu, za sljedeće institucije:

1. Agencija za državnu službu BiH
2. Agencija za identifikacijske isprave, evidenciju i razmjenu podataka BiH
3. Agencija za lijekove i medicinska sredstva BiH
4. Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije
5. Agencija za statistiku BiH
6. Agencija za školovanje i stručno usavršavanje kadrova
7. Centar za uklanjanje mina u BiH
8. Direkcija za civilno zrakoplovstvo BiH
9. Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH
10. Državna agencija za istrage i zaštitu
11. Državna regulativna agencija za radijacijsku i nuklearnu sigurnost
12. Generalno tajništvo Vijeća ministara BiH
13. Granična policija BiH
14. Konkurencijsko vijeće

15. Ministarstvo civilnih poslova BiH
16. Ministarstvo financija i trezora BiH
17. Ministarstvo komunikacija i prometa BiH
18. Ministarstvo obrane BiH
19. Ministarstvo pravde BiH
20. Ministarstvo sigurnosti BiH
21. Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH
22. Ministarstvo vanjskih poslova BiH
23. Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH
24. Parlamentarna skupština BiH
25. Povjerenstvo za očuvanje nacionalnih spomenika
26. Pravobraniteljstvo BiH
27. Predsjedništvo BiH
28. Regulatorna agencija za komunikacije BiH
29. Služba za poslove sa strancima
30. Služba za zajedničke poslove institucija BiH
31. Središnje izborno povjerenstvo BiH
32. Sud BiH
33. Tužiteljstvo BiH
34. Uprava BiH za zaštitu zdravlja bilja
35. Uprava za neizravno oporezivanje
36. Ured za veterinarstvo BiH
37. Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće BiH
38. Zavod za izvršenje kaznenih sankcija, pritvora i drugih mjera BiH

Napominjemo kako su sva dostavljena izvješća o reviziji institucija Bosne i Hercegovine za 2023. godinu, dostupna na web stranici Ureda – www.revizija.gov.ba.

S poštovanjem,

GLAVNI REVIZOR
Hrvoje Tvrtković

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BIH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIMLJENO: 08-07-2024

Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
02	16-9	1290/24	

Broj: 01/1-16-1-923-1/24
Sarajevo, 4.7.2024.

Bosna i Hercegovina
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
Dom naroda

Trg Bosne i Hercegovine 1
71 000 Sarajevo

Predmet: Dostava izvješća o finansijskoj reviziji za 38 institucija Bosne i Hercegovine za 2023. godinu

Cijenjeni,

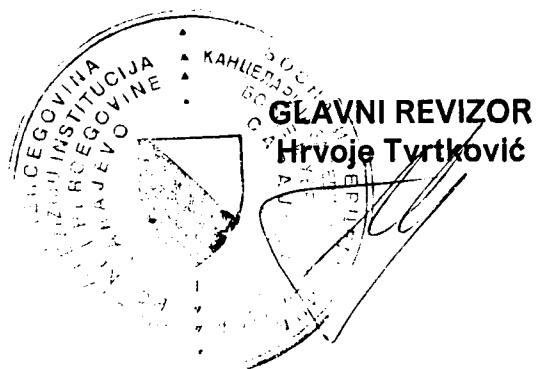
Sukladno članku 16. Zakona o reviziji institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 12/06), dostavljamo vam izvješća o finansijskoj reviziji institucija Bosne i Hercegovine za 2023. godinu, za sljedeće institucije:

1. Agencija za državnu službu BiH
2. Agencija za identifikacijske isprave, evidenciju i razmjenu podataka BiH
- ③ Agencija za lijekove i medicinska sredstva BiH
4. Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije
5. Agencija za statistiku BiH
6. Agencija za školovanje i stručno usavršavanje kadrova
7. Centar za uklanjanje mina u BiH
8. Direkcija za civilno zrakoplovstvo BiH
9. Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH
10. Državna agencija za istrage i zaštitu
11. Državna regulativna agencija za radijacijsku i nuklearnu sigurnost
12. Generalno tajništvo Vijeća ministara BiH
13. Granična policija BiH
14. Konkurencijsko vijeće

15. Ministarstvo civilnih poslova BiH
16. Ministarstvo financija i trezora BiH
17. Ministarstvo komunikacija i prometa BiH
18. Ministarstvo obrane BiH
19. Ministarstvo pravde BiH
20. Ministarstvo sigurnosti BiH
21. Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH
22. Ministarstvo vanjskih poslova BiH
23. Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH
24. Parlamentarna skupština BiH
25. Povjerenstvo za očuvanje nacionalnih spomenika
26. Pravobraniteljstvo BiH
27. Predsjedništvo BiH
28. Regulatorna agencija za komunikacije BiH
29. Služba za poslove sa strancima
30. Služba za zajedničke poslove institucija BiH
31. Središnje izborno povjerenstvo BiH
32. Sud BiH
33. Tužiteljstvo BiH
34. Uprava BiH za zaštitu zdravlja bilja
35. Uprava za neizravno oporezivanje
36. Ured za veterinarstvo BiH
37. Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće BiH
38. Zavod za izvršenje kaznenih sankcija, pritvora i drugih mjera BiH

Napominjemo kako su sva dostavljena izvješća o reviziji institucija Bosne i Hercegovine za 2023. godinu, dostupna na web stranici Ureda – www.revizija.gov.ba.

S poštovanjem,

GLAVNI REVIZOR
Hrvoje Tyrković

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

IZVJEŠTAJ O OBAVLJENOJ FINANSIJSKOJ REVIZIJI
AGENCIJE ZA LIJEKOVE I MEDICINSKA SREDSTVA
BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2023. GODINU

Sarajevo, juni 2024. godine

Sadržaj

I	MIŠLJENJE NEZAVISNOG REVIZORA	2
1.	MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA.....	2
2.	MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI.....	4
II	KRITERIJI KORIŠTENI U REVIZIJI	6
III	PREPORUKE ZA 2023. GODINU	7
IV	IZVJEŠTAJ O OBAVLJENOJ REVIZIJI	8
1.	PREDMET I CILJ REVIZIJE.....	8
2.	OCJENA REALIZACIJE PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠTAJA.....	8
3.	DJELOKRUG, ORGANIZACIJA I RUKOVOĐENJE.....	9
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA.....	11
5.	BUDŽET AGENCIJE ZA 2023. GODINU.....	12
6.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI.....	12
6.1.	Pregled rashoda i izdataka iz budžeta.....	12
6.1.1.	Izdaci za upotrebu vozila.....	13
6.2.	Pregled prihoda i primitaka.....	13
6.3.	Bilans stanja.....	14
7.	ZAPOSŁJAVANJE I STATUS ZAPOSLENIH (ANGAŽOVANIH) OSOBA.....	14
7.1.	Penzionisanje zaposlenih.....	14
8.	JAVNE NABAVKE.....	15
8.1.	Nabavka usluga iznajmljivanja Data centra.....	16
8.2.	Nabavka II faze adaptacije sterilnog bloka.....	16
8.3.	Nabavka službenog automobila.....	17
8.4.	Nabavka usluge nadogradnji i održavanja softverskih aplikacija.....	17
9.	OSTALO.....	18
9.1.	IT revizija.....	18
9.2.	Lista esencijalnih lijekova.....	18
10.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA.....	20
PRILOZI	20

I MIŠLJENJE NEZAVISNOG REVIZORA

Mišljenje nezavisnog revizora se daje na osnovu obavljene finansijske revizije koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i, u vezi s istom, reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Mišljenje

Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja **Agencije za lijekove i medicinska sredstva Bosne i Hercegovine** (u daljem tekstu: Agencija) koji obuhvataju: bilans stanja na 31.12.2023. godine, pregled prihoda, primitaka i finansiranja po ekonomskim kategorijama, pregled rashoda i izdataka po ekonomskim kategorijama, posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, pregled dinamike zapošljavanja, pregled stalnih sredstava u obliku stvari i prava, pregled kapitalnih ulaganja po vrstama i projektima, pregled doznaka iz tekuće rezerve budžeta, te analizu iskaza - tekstualni dio, za godinu koja završava na taj dan.

Prema našem mišljenju, finansijski izvještaji Agencije prikazuju istinito i fer, u svim značajnim aspektima, finansijsko stanje imovine, obaveza i izvora sredstava na 31.12.2023. godine, te prihode i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na navedeni datum, u skladu s primjenjivim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje

Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine¹ i Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija (ISSAI)². Naše odgovornosti prema ISSAI standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Agencije u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju prema ISSAI 130 - Etički kodeks i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizionih dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Odgovornosti rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Agencije je odgovorno za sastavljanje i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu s primjenjivim okvirom finansijskog izvještavanja na nivou institucija Bosne i Hercegovine tj. Zakonom o finansiranju institucija BiH, Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija BiH i Pravilnikom o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i

¹ Službeni glasnik BiH, broj 12/06

² Međunarodni standardi vrhovnih revizionih institucija (ISSAI) dio su Okvira profesionalnih objava Međunarodne organizacije vrhovnih revizionih institucija – IFPP okvira (INTOSAI Framework of Professional Pronouncements), koji čine tri nivoa objava: INTOSAI principi (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizionih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

održavanje internih kontrola koje su relevantne za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže značajne pogrešne iskaze uslijed prijevare ili greške, odgovarajuća objelodanivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena, koje su razumne u datim okolnostima.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina sačinjeni bez značajnog pogrešnog prikazivanja uslijed prijevare ili greške i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije, u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- Prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prijevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizione postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizione dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed greške, jer prijevare može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- Stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizione postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorilo rukovodstvo.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i da li finansijski izvještaji odražavaju transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

S rukovodstvom komuniciramo u vezi sa, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim nalazima revizije, uključujući i one koji se odnose na značajne nedostatke u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

Mišljenje

U vezi s revizijom finansijskih izvještaja Agencije za 2023. godinu, obavili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Agencije za 2023. godinu u skladu su, u svim značajnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje

Reviziju usklađenosti smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i ISSAI 4000 - Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema ovom standardu su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Agencije u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju prema ISSAI 130 - Etički kodeks i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizioni dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Skretanje pažnje³

Ne izražavajući rezervu na mišljenje o usklađenosti, skrećemo pažnju na sljedeće:

- *Nisu okončane aktivnosti na usaglašavanju Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji sa važećim odlukama Vijeća ministara BiH (tačka 3. Izvještaja);*
- *Nedostatke u procesu javnih nabavki (tačka 8. Izvještaja);*
- *Lista esencijalnih lijekova u Bosni i Hercegovini još uvijek nije usvojena (tačka 9.2. Izvještaja).*

Odgovornosti rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za sastavljanje i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Agencije je također odgovorno da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrđuje da je tokom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

³ Odjeljak kojim revizor skreće pažnju korisnicima izvještaja na pitanja koja su prezentovana ili objelodanjena u informacijama vezanim za predmet revizije, a koja su, prema revizorovoj profesionalnoj prosudbi, jako važna za razumijevanje takvih informacija od strane korisnika izvještaja; u revizionoj praksi ovaj odjeljak se naziva još i 'isticanje pitanja'.

Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim značajnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura, kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Agencije, prema definisanim kriterijima, usklađeno s relevantnim zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 20.6.2024. godine

GENERALNI REVIZOR

Hrvoje Tirković

ZAMJENIK
GENERALNOG REVIZORA

Nedžad Hajtić

ZAMJENICA
GENERALNOG REVIZORA

Neda Močević

II KRITERIJI KORIŠTENI U REVIZIJI

Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ured za reviziju) obavio je reviziju finansijskih izvještaja i, u vezi s istom, reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju uporedne parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2023. godinu
- Zakon o finansiranju institucija BiH
 - Pravilnik o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH
 - Pravilnik o finansijskom izvještavanju institucija BiH
 - Instrukcija o privremenom finansiranju institucija BiH za period januar - mart 2023. godine
- Zakon o plaćama i naknadama u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o porezu na dohodak i Zakon o doprinosima (FBiH i RS)
- Zakon o javnim nabavkama i podzakonski akti
- Zakon o državnoj službi u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o radu u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o upravi i podzakonski akti
- Zakon o reviziji institucija BiH
- Zakon o lijekovima i medicinskim sredstvima.

III PREPORUKE ZA 2023. GODINU

U Izvještaju o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2023. godinu dato je 12 preporuka (6 novih i 6 ponovljenih). Date preporuke se odnose na usklađenost.

Osim navedenog, u 2023. godini je obrađena jedna preporuka koja u prethodnom periodu nije mogla biti ocijenjena i koja je i dalje predmetom praćenja u pogledu njene realizacije⁴. U tabeli koja slijedi prikazan je rezime datih preporuka dok su detaljni nalazi prezentovani po procesima u okviru pojedinačnih tačaka Izvještaja.

Tabela 1. Rezime datih preporuka

Br. prep.	Tekst preporuke	Status preporuke
1	Agencija je dužna uskladiti Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji s važećim odlukama Vijeća ministara BiH.	P
2	Agencija je dužna uskladiti Pravilnik o korištenju specijaliziranih vozila sa važećim propisima.	N
3	Agencija je dužna osigurati urednost evidencija o upotrebi službenih vozila i pređenih kilometara kako bi se minimizirao rizik od nenamjenske upotrebe vozila.	P
4	Agencija je dužna dosljedno primjenjivati zakonske odredbe koje regulišu pitanje penzionisanja zaposlenih u institucijama.	N
5	Agencija je obvezna provoditi prethodnu provjeru tržišta prije pokretanja procedura javnih nabavki na način kako je to definisano Zakonom o javnim nabavkama.	P
6	Agencija je dužna postupati u skladu sa zahtjevima iz tenderske dokumentacije u pogledu dostavljanja bankarskih garancija za dobro izvršenje ugovora.	P
7	Agencija je dužna prilikom pripreme tenderske dokumentacije voditi računa o usklađenosti traženih zahtjeva navedenih u datim podacima, informacijama i prilogima tenderske dokumentacije.	N
8	Prilikom istraživanja tržišta pored finansijskog, potrebno je uzeti u obzir i druge aspekte kako bi se utvrdilo postojanje konkurencije ponuđača prema postavljenim uslovima.	N
9	Agencija je dužna prilikom evaluacije dostavljenih ponuda odbaciti ponude koje ne zadovoljavaju zahtjeve tražene u tenderskoj dokumentaciji.	N
10	Agencija je dužna tendersku dokumentaciju za nabavku službenih vozila kreirati na način da ista bude zasnovana na pravičnosti i jednakom tretmanu prema potencijalnim ponuđačima.	N
11	Agencija u narednom periodu treba posvetiti pažnju pitanju iznalaženja rješenja smanjenja zavisnosti od dobavljača koji su vlasnici izvornog koda softverskih aplikacija i pružaju usluge održavanja softverskih aplikacija značajnih za efikasno poslovanje Agencije.	P
12	Agencija treba redovno ažurirati strateške dokumente vezane za razvoj informacionog sistema Agencije sa definisanim vremenskim okvirom realizacije aktivnosti u cilju efikasnijeg i ekonomičnijeg korištenja resursa.	P

Status: N-nova, P-ponovljena⁵

⁴ Vidjeti tačku 2. Izvještaja

⁵ Nerealizovane preporuke iz prethodnog perioda su, nakon utvrđenog činjeničnog stanja, ponovljene.

IV IZVJEŠTAJ O OBAVLJENOJ REVIZIJI

1. PREDMET I CILJ REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Agencije za 2023. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li finansijski izvještaji pouzdani i odražavaju li bilansi u cijelosti rezultate poslovanja. Također, cilj revizije je procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkciju interne revizije.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

2. OCJENA REALIZACIJE PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠTAJA

U prethodnom Izvještaju o obavljenoj finansijskoj reviziji Agencije (za 2022. godinu) Ured za reviziju izrazio je mišljenja i to:

- pozitivno mišljenje o finansijskim izvještajima i
- pozitivno mišljenje o usklađenosti sa skretanjem pažnje na:
 - *neokončane aktivnosti na usaglašavanju Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji sa važećim odlukama Vijeća ministara BiH;*
 - *nedosljednosti kod primjene Metodologije raspoređivanja zaposlenih unutar platnog razreda;*
 - *zapošljavanje osoba na određeno vrijeme bez provođenja konkursne procedure, shodno odredbama Zakona o radu u institucijama BiH, te angažovanje osoba po osnovu ugovora o djelu za poslove koji se nalaze u opisu poslova radnih mjesta utvrđenih Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji;*
 - *nedostatke u procesu javnih nabavki;*
 - *listu esencijalnih lijekova u Bosni i Hercegovini koja još uvijek nije usvojena.*

U Izvještaju za 2022. godinu su date preporuke u cilju otklanjanja uočenih nepravilnosti, nedostataka i slabosti. Utvrdili smo da je Agencija u 2023. godini od ukupno 11 prethodno datih preporuka, realizovala četiri, realizacija jedne preporuke je ocijenjena u toku, a šest preporuka nije realizovala. Preporuka iz izvještaja prethodnih godina čija realizacija nije mogla biti ocijenjena nije ponovljena u Izvještaju za 2022. godinu, ali se njena realizacija kontinuirano prati.

U narednoj tabeli prikazan je pregled ocjene realizacije prethodno datih preporuka.

Tabela 2. Detaljan pregled ocjene realizacije preporuka datih u 2022. godini

Br. prep.	Preporuke iz izvještaja za 2022. godinu	Status
1	Agencija još uvijek nije uskladila Pravilnik o sistematizaciji sa važećim odlukama Vijeća ministara BiH.	⊗
2	Ponovo su uočeni nedostaci u evidencijama o upotrebi službenih vozila.	⊗
3	Nisu konstatovane značajnije nepravilnosti u primjeni Metodologije za raspoređivanje zaposlenih unutar platnih razreda.	⊙
4	U toku 2023. godine nije bilo novih prijema na određeno vrijeme.	⊙
5	Tokom 2023. godine nije bilo kontinuiranih angažmana na ugovorima o djelu, i izdaci su značajno smanjeni u odnosu na prethodnu godinu.	⊙
6	Ponovo su konstatovani nedostaci u postupanju Agencije u skladu sa zahtjevima traženim u tenderskoj dokumentaciji, odnosno praćenja izvršenja obaveza dobavljača da dostavi bankarsku garanciju za dobro izvršenje ugovora ukoliko je isto predviđeno tenderskom dokumentacijom.	⊗
7	Ponovo su konstatovani nedostaci kod provođenja i dokumentovanja istraživanja tržišta prije pokretanja postupaka nabavke.	⊗
8	Agencija nije poduzimala aktivnosti na iznalaženju rješenja smanjenja zavisnosti od dobavljača koji su vlasnici izvornog koda softverskih aplikacija i pružaju usluge održavanja softverskih aplikacija.	⊗
9	Agencija vodi računa da za značajnije nabavke tenderskom dokumentacijom definiše potrebu za dostavljanje garancije za uredno izvršenje ugovora od strane izabranih dobavljača.	⊙
10	Agencija nije ažurirala strateške dokumente vezane za razvoj informacionog sistema.	⊗
11	Iako još uvijek nije izrađen prijedlog liste esencijalnih lijekova koji bi se uputio Vijeću ministara BiH na usvajanje shodno zakonskim odredbama, određene aktivnosti su poduzimane u toku 2023. godine.	○

Tabela 2a. Detaljan pregled ocjene realizacije preporuka datih u ranijim godinama

Br. prep.	Preporuke iz prethodnih izvještaja	Status
2/2021	Preporuka vezana za prijem državnih službenika po članu 32a. Zakona o državnoj službi u institucijama BiH nije relevantna za dalje praćenje u Agenciji, jer je Agencija za državnu službu BiH izmijenila odredbe Pravilnika o postupcima oglašavanja, izbora kandidata, premještanja i postavljenja državnih službenika u slučaju prijenosa ili preuzimanja nadležnosti od strane institucija BiH.	Ⓜ

Status: ⊗ nerealizovana preporuka⁶, ⊙ realizovana preporuka⁷, Ⓜ preporuka koja nije mogla biti ocijenjena u revidiranom periodu ili nije relevantna za dalje praćenje⁸.

3. DJELOKRUG, ORGANIZACIJA I RUKOVOĐENJE

Agencija je samostalna upravna organizacija sa statusom pravne osobe čije nadležnosti su utvrđene Zakonom o lijekovima i medicinskim sredstvima BiH.⁹ Agencija je ovlašteno tijelo odgovorno za lijekove i medicinska sredstva koji se proizvode i upotrebljavaju u medicini u Bosni i Hercegovini. Prema Zakonu o lijekovima i medicinskim sredstvima, Agencija je osnovana u svrhu:

⁶ Nisu preduzimate aktivnosti na realizaciji preporuke, te je stoga u ovom Izvještaju ponovljena preporuka za predmetni proces.

⁷ Realizovane su aktivnosti navedene u preporuci.

⁸ Preporuka nije mogla biti ocijenjena u ovom ciklusu revizije, ali će biti ocijenjena kad se za to steknu uslovi ili nije relevantna za dalje praćenje jer realizacija ne zavisi od institucije.

⁹ Službeni glasnik BiH, broj 58/2008

- zaštite i promocije zdravlja osiguranjem kvalitetnih, sigurnih i djelotvornih lijekova i medicinskih sredstava za upotrebu u humanoj medicini i uspostave funkcionalnog, koordiniranog i jedinstvenog regulacionog sistema lijekova i medicinskih sredstava;
- uspostave i nadzora jedinstvenog tržišta lijekova i medicinskih sredstava te njihove dostupnosti za teritoriju BiH;
- ostvarivanja saradnje i pružanja stručne pomoći nadležnim državnim i entitetskim ministarstvima ovlaštenim za poslove zdravstva pri oblikovanju, pripremanju prijedloga i provođenju nacionalne politike lijekova i medicinskih sredstava za upotrebu u humanoj medicini;
- predlaganja donošenja i izmjene zakonskih propisa iz oblasti lijekova i medicinskih sredstava te usaglašavanja propisa s međunarodnim standardima;
- obavljanja i drugih poslova utvrđenih Zakonom, kao i propisima donesenim na osnovu Zakona.

Unutrašnja organizacija i način rada Agencije utvrđeni su Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji iz 2010. godine kojim su sistematizovana radna mjesta za 160 izvršilaca.

Agencija još uvijek nije donijela novi pravilnik o unutrašnjoj organizaciji u skladu sa Odlukom o principima za utvrđivanje unutrašnje organizacije organa uprave Bosne i Hercegovine¹⁰ i Odlukom o razvrstavanju radnih mjesta i kriterijima za opis poslova radnih mjesta u institucijama Bosne i Hercegovine.¹¹ Navedene odluke su donesene u cilju harmonizacije i primjene istih načela o načinu unutrašnje organizacije, razvrstavanja i opisa radnih mjesta u organima uprave Bosne i Hercegovine. Stručno vijeće Agencije je u januaru 2021. godine usvojilo Prijedlog pravilnika o unutrašnjoj organizaciji koji je prosljeđen Ministarstvu pravde BiH u martu 2021. godine radi pribavljanja mišljenja na opise poslova radnih mjesta. Postupak usaglašavanja opisa poslova za radna mjesta državnih službenika je trajao sve do kraja aprila 2022. godine kada je Ministarstvo pravde BiH obavijestilo Agenciju da opisi poslova za određena radna mjesta ni nakon drugog dostavljanja nisu pravilno sastavljeni. Date su upute Agenciji o daljim postupcima koje treba preduzeti kako bi mogla Prijedlog pravilnika uputiti Vijeću ministara BiH radi davanja saglasnosti na isti. Međutim, Agencija nije okončala postupak pripreme konačnog Prijedloga pravilnika o unutrašnjoj organizaciji kako bi se isti uputio na mišljenje ostalim nadležnim institucijama. Kao glavni razlog odsustva aktivnosti u 2022. godini, Agencija je obrazložila istekom mandata rukovodstva Agencije i Stručnog vijeća u martu 2022. godine te imenovanje vršioca dužnosti direktora u februaru 2023. godine.¹²

Imenovanjem novog rukovodstva u Agenciji započete su aktivnosti na izradi novog prijedloga pravilnika o sistematizaciji. Na sastanku stručnog kolegija Agencije od 29.11.2023. godine donesen je zaključak da radna grupa pripremi prijedlog za izradu nove sistematizacije. Radna grupa je formirana rješenjem direktorice od 13.12.2023. godine.

PREPORUKA 1

Agencija je dužna uskladiti Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji s važećim odlukama Vijeća ministara BiH.

¹⁰ Službeni glasnik BiH, broj 30/13

¹¹ Službeni glasnik BiH, broj 30/13, 67/15 i 51/18

¹² Rješenje VM broj 27/23 od 9.2.2023. godine, Službeni glasnik BiH, broj 13/23

Agencijom rukovodi direktor kojeg imenuje Vijeće ministara BiH na prijedlog Stručnog vijeća na mandat od četiri godine. Prethodnom direktoru i zamjenici direktora je istekao mandat u martu 2022. godine. Iako je Agencija blagovremeno obavijestila nadležne institucije o isteku mandata rukovodstva, Vijeće ministara BiH je u februaru 2023. godine imenovalo vršioca dužnosti direktora koji je stupio na dužnost 1. marta 2023. godine, a u junu 2023. godine je Vijeće ministara BiH imenovalo direktoricu¹³ i zamjenicu direktorice Agencije¹⁴.

Pored direktora, tijela Agencije su Stručno vijeće i komisije Agencije.

Stručno vijeće je stručno, regulatorno, savjetodavno i kontrolno tijelo Agencije koje ima sedam članova. Članove Stručnog vijeća imenuje Vijeće ministara BiH na prijedlog Ministarstva civilnih poslova BiH s kandidatske liste koju utvrde entitetska ministarstva zdravstva i Odjel za zdravstvo Brčko distrikta BiH. Mandat Stručnog vijeća je četiri godine, uz mogućnost reizbora na još jedan mandat. Članovi Stručnog vijeća su imenovani u martu 2018. godine i mandat im je istekao u martu 2022. godine. Imenovanje novih članova Stručnog vijeća nije okončano iako je Agencija u junu 2023. godine Ministarstvu civilnih poslova BiH uputila urgenciju za okončanje procedure imenovanja.

Komisije Agencije su: Komisija za lijekove, Komisija za medicinska sredstva, Komisija za klinička ispitivanja, Komisija za farmakopeju i ostale komisije za rješavanje posebnih pitanja. Shodno odredbama Zakona o lijekovima i medicinskim sredstvima, članove komisija predlažu entitetska ministarstva zdravstva i Odjel za zdravstvo Brčko Distrikta. Članove komisija imenuje direktor Agencije, uz prethodnu saglasnost Stručnog vijeća. Članovima komisija je mandat istekao u junu 2022. godine. Imenovanje novih članova nije izvršeno jer nisu sve nadležne institucije dostavile prijedloge svojih članova. Agencija je upućivala urgencije Federalnom ministarstvu zdravstva i Vladi Federacije BiH za dostavljanje prijedloga za članove komisije, međutim procedura još uvijek nije okončana.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Agencija je odgovorna za kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja i usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima.

Finansijsko upravljanje i kontrola: Uspostavljanje i razvoj sistema internih kontrola obaveza je svih institucija BiH. Sistem finansijskog upravljanja i kontrole uspostavlja se u skladu sa poglavljem IV. a. Zakona o finansiranju institucija BiH¹⁵, Standardima interne kontrole u institucijama BiH¹⁶, Priručnikom za finansijsko upravljanje i kontrolu u institucijama BiH i ostalim podzakonskim aktima.

Agencija je u 2023. godini donijela Odluku o donošenju Akcionog plana za provođenje sistema finansijskog upravljanja i kontrole u Agenciji za 2023. godinu. Izvršeno je ažuriranje mape poslovnih procesa i registra rizika te je sačinjen izvještaj o razvoju finansijskog upravljanja i kontrole u Agenciji. Zbog tehničkih problema u radu aplikacije za praćenje, upravljanje i izvještavanje o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole i interne revizije u institucijama BiH

¹³ Službeni glasnik BiH, broj 47/23

¹⁴ Službeni glasnik BiH, broj 47/23

¹⁵ Službeni glasnik BiH, broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13

¹⁶ Službeni glasnik BiH, broj 61/14

(PIFC aplikacija), Agencija nije bila u mogućnosti podnijeti izvještaj kroz aplikaciju (zaključati unesene podatke), ali je sačinila Godišnji izvještaj o finansijskom upravljanju i kontroli za 2023. godinu koji je u predviđenom roku dostavljen Centralnoj harmonizacijskoj jedinici Ministarstva finansija i trezora BiH.

Funkcionisanje sistema internih kontrola: Sistem internih kontrola u Agenciji još uvijek nije uspostavljen na zadovoljavajućem nivou jer su i u toku 2023. godine konstatovani nedostaci i slabosti u procesima koji su obuhvaćeni revizijom. Nedostaci i slabosti su još uvijek prisutni kod upotrebe službenih vozila i javnih nabavki, što je detaljno opisano u pojedinačnim tačkama Izvještaja.

5. BUDŽET AGENCIJE ZA 2023. GODINU

Zakonom o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2023. godinu¹⁷, Agenciji su odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 8.234.000 KM (tekući izdaci 7.475.000 KM i kapitalni izdaci 759.000 KM).¹⁸ U okviru kapitalnih izdataka planirani su primici od prodaje stalnih sredstava u iznosu od 5.000 KM

Tokom godine izvršeno je usklađivanje budžeta za ostvarene prihode od prodaje vozila više od planiranog za iznos od 3.050 KM. Prema navedenom, Agencija je u 2023. godini raspolagala sredstvima u ukupnom iznosu od 8.237.050 KM.

Agencija je izvršila dva prestrukturisanja rashoda budžeta koje je odobrilo Ministarstvo finansija i trezora BiH. Prestrukturisanje rashoda je izvršeno u ukupnom iznosu od 424.050 KM.

6. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Agencija je sačinila Godišnji finansijski izvještaj za 2023. godinu i dostavila ga nadležnim organima i institucijama u skladu s važećim propisima i u utvrđenom roku. Godišnji izvještaj je sastavljen u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija BiH.

6.1. Pregled rashoda i izdataka iz budžeta

U pregledu rashoda i izdataka po ekonomskim kategorijama - zbirno, u periodu od 1.1. do 31.12.2023. godine, ukupno ostvareni rashodi iskazani su u iznosu od 7.118.514 KM, što je za 1.118.536 KM manje u odnosu na raspoloživi (korigovani) budžet za 2023. godinu.

Vrijednosno značajni rashodi odnose se na: bruto plaće (3.157.609 KM), naknade troškova zaposlenih (486.617 KM), nabavke materijala (316.735 KM), troškove zakupa (584.391 KM), izdatke za tekuće održavanje (741.522 KM), ugovorene usluge (354.256KM) i kapitalne izdatke (1.074.959 KM).

Pregled rashoda i izdataka iz budžeta prikazan je u Tabeli I u prilogu Izvještaja.

U daljem tekstu navodimo nalaze revizije, kao i određena objelodanivanja činjenica o značajnim rashodima realizovanim u 2023. godini.

¹⁷ Službeni glasnik BiH, broj 22/23

¹⁸ Do usvajanja budžeta za 2023. godinu, Agencija je raspolagala sredstvima odobrenim prema Instrukciji o privremenom finansiranju institucija BiH za period januar - mart 2023. godine, broj: 05-16-2-8338-2/22 od 28.12.2022. godine, koju je donio ministar finansija i trezora Bosne i Hercegovine.

6.1.1. Izdaci za upotrebu vozila

Izdaci za službena vozila sa 31.12.2023. godine iznose 49.695 KM i manji su za 15.347 KM ili 24% u odnosu na prethodnu godinu. Značajniji izdaci se odnose na izdatke za gorivo (24.871 KM), izdatke za tekuće održavanje vozila (9.908 KM) i osiguranje vozila (5.800 KM). Agencija je u 2023. godini raspolagala sa dva službena vozila i tri vozila za specijalizovane namjene.

Shodno Pravilniku Vijeća ministara BiH o uslovima nabavke i načinu korištenja službenih vozila u institucijama BiH iz 2023. godine,¹⁹ sve institucije su bile dužne da u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu, interne pravilnike o službenim vozilima za specijalizovane namjene dostave na saglasnost Vijeću ministara BiH.²⁰ Agencija nije sačinila Prijedlog pravilnika o uslovima i načinu upotrebe specijalizovanih službenih vozila i isti dostavila Vijeću ministara BiH.

U pojedinačnim slučajevima konstatovano je da su kolski nalozi neuredno popunjeni te su i dalje prisutne nelogične različite kilometraže za iste relacije, što može upućivati na nenamjensku upotrebu vozila. Tako na primjer za prijedenu kilometražu na relaciji Banja Luka - Sarajevo - Banja Luka konstatovane su veće razlike bez obrazloženja. Također, kolski nalozi u pojedinačnim slučajevima nisu usklađeni sa relacijama navedenim u Izvještaju o korištenju TAG²¹ uređaja.

PREPORUKA 2

Agencija je dužna uskladiti interni pravilnik o korištenju specijaliziranih vozila sa važećim propisima.

PREPORUKA 3

Agencija je dužna osigurati urednost evidencija o upotrebi službenih vozila kako bi se minimizirao rizik od nenamjenske upotrebe vozila.

6.2. Pregled prihoda i primitaka

Ukupno ostvareni prihodi i primici po ekonomskim kategorijama u periodu od 1.1. do 31.12.2023. godine, iskazani su u iznosu od 10.654.412 KM, što je za 1.867.412 KM više u odnosu na prihode i primitke planirane za 2023. godinu.

Značajni prihodi odnose se na: prihode od administrativnih taksi (329.000 KM), prihode posebnih naknada (10.260.759 KM), ostali neplanirani prihodi (34.053 KM), prihodi od novčanih kazni (22.550 KM) i prihode od prodaje stalnih sredstava (8.050 KM).

Pregled prihoda i primitaka prikazan je u Tabeli III u prilogu Izvještaja.

¹⁹ Službeni glasnik BiH, broj: 34/23 i 84/23

²⁰ Službeni glasnik BiH, broj 34/23 dana 16.5.2023. godine (stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u Službenom glasniku BiH)

²¹ Elektronsko plaćanje putarine (beskontaktna elektronska naplata)

6.3. Bilans stanja

U bilansu stanja na 31.12.2023. godine iskazana su ukupna sredstva u iznosu od 1.905.438 KM. Ukupne obaveze s izvorima sredstava iskazane su u iznosu od 3.526.367 KM.

Značajne stavke bilansa stanja odnose se na kratkoročna potraživanja (58.991 KM), neotpisanu vrijednost stalnih sredstava (1.840.913 KM), obaveze prema dobavljačima (732.196 KM), obaveze prema zaposlenima (303.845 KM) i kratkoročna razgraničenja (649.413 KM).

Kratkoročna razgraničenja se značajnijim dijelom odnose na nabavku stalnih sredstava u iznosu od 590.548 KM po zaključenim ugovorima koji su realizovani u 2024. godini. Pored toga, Agencija je razgraničila prihode u iznosu od 58.865 KM koji se odnose na zatezne kamate po rješenju suda krajem 2023. godine.

Bilans stanja prikazan je u Tabeli II u prilogu Izvještaja.

7. ZAPOSŁJAVANJE I STATUS ZAPOSLENIH (ANGAŹOVANIH) OSOBA

Zakonom o budŹetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2023. godinu odobreno je 103 zaposlenih u Agenciji. Na 31.12.2023. godine bilo je 95 zaposlenih, a prosječan broj zaposlenih u 2023. godini za koje su isplaćene bruto plaće bio je 93.

7.1. Penzionisanje zaposlenih

U skladu sa Zakonom o državnoj službi u institucijama BiH²² radni odnos prestaje kada zaposlenik navrší 65 godina života i najmanje 20 godina staŹa osiguranja ili 40 godina staŹa osiguranja, neovisno o godinama života – danom donošenja rješenja. Za jednu državnu službenicu je utvrđeno da je u martu 2023. godine napunila 65 godina života te shodno gore navedenom propisu stekla uslove za penzionisanje. Agencija je krajem 2022. godine traŹila saglasnost za produženje radnog odnosa od Agencije za državnu službu BiH do kraja 2023. godine, obzirom da državna službenica obavlja specifične poslove evaluacije lijekova biološkog porijekla te zbog nedostatka zaposlenih na predmetnim poslovima. Agencija za državnu službu BiH je odobrila produženje najkasnije do 30.6.2023. godine kada je državna službenica razriješena duŹnosti.

UvaŹavajući potrebe posla i specifične poslove iz nadležnosti Agencije, skrećemo paŹnju kako su vaŹećim propisima jasno i precizno definisani uslovi za odlazak zaposlenih u penziju.

PREPORUKA 4

Agencija je duŹna pridŹravati se zakonskih odredbi koje regulišu pitanje penzionisanja zaposlenih u institucijama.

²² DrŹavnom službeniku prestaje radni odnos u državnoj službi u slijedećim slućajevima: b) kada navrší 65 godina života i najmanje 20 godina staŹa osiguranja ili kada navrší 40 godina staŹa osiguranja nezavisno od godina života

8. JAVNE NABAVKE

Agencija je objavila Plan javnih nabavki za 2023. godinu, kako je propisano Zakonom o javnim nabavkama²³.

Prema prezentovanim podacima²⁴, Agencija je u 2023. godini provela 44 postupaka javnih nabavki. Od navedenog broja, Agencija je provela 13 otvorenih postupaka u vrijednosti od 1.243.313 KM²⁵, 24 konkurentska postupaka u vrijednosti od 402.700 KM, 5 pregovaračkih postupaka (bez objave obavještenja) u vrijednosti od 367.353 KM i dva postupaka u skladu s Aneksom II u vrijednosti od 62.416 KM. Agencija je putem direktnog sporazuma izvršila nabavke u vrijednosti od 156.738 KM.

Navodimo opće nedostatke uočene tokom revizije procesa javnih nabavki:

Zakonom o javnim nabavkama²⁶ je definisano kako prije pokretanja postupka nabavke ugovorni organ provodi prethodnu provjeru tržišta u svrhu pripreme nabavke i informiranja privrednih subjekata o svojim planovima i zahtjevima u vezi s nabavkom. O prethodnoj provjeri tržišta sačinjava se pismena zabilješka o svim radnjama i postupcima. Agencija nije u svim slučajevima postupila u skladu sa pomenutom odredbom. Za pojedine procedure javnih nabavki nije sačinjena pisana zabilješka o istraživanju tržišta (npr. nabavka laboratorijske opreme, potrošnog laboratorijskog materijala, eksterna validacija opreme, itd.).

PREPORUKA 5

Agencija je obvezna provoditi prethodnu provjeru tržišta prije pokretanja procedura javnih nabavki i sačiniti službenu zabilješku o svim radnjama i postupcima kako je to definisano Zakonom o javnim nabavkama.

Agencija je u pojedinim procedurama nabavki (radovi II faze adaptacije sterilnog bloka, nabavka laboratorijske opreme I) tenderskom dokumentacijom predvidjela dostavljanje garancija za dobro izvršenje posla koje u konačnici dobavljači nisu dostavili ili su dostavili izvan definisanog roka. Realizacija ugovora je uprkos toj činjenici izvršena, iako je tenderskom dokumentacijom definisano da će se u tom slučaju ugovor smatrati ništavnim.

PREPORUKA 6

Agencija je dužna postupati u skladu sa zahtjevima iz tenderske dokumentacije u pogledu dostavljanja bankarskih garancija za dobro izvršenje ugovora.

U pojedinim procedurama javnih nabavki u tenderskim dokumentacijama nisu usklađeni zahtjevi sa odredbama nacрта ugovora u pogledu maksimalno predviđenog roka isporuke (nabavka automobila) kao i potrebe za dostavljanjem garancije za dobro izvršenje ugovora (nadogradnja Client servera za uvezivanje postojećih HPLC/UPLC uređaja). U konkretnom slučaju, maksimalno predviđen rok isporuke u tenderskoj dokumentaciji (u dijelu o podacima

²³ Službeni glasnik BiH, broj 39/14 i 59/22

²⁴ Podaci iz tabelarnih pregleda sačinjenih za potrebe revizije i izvještaji iz sistema e-nabavki

²⁵ Svi iznosi u tački 8. Javne nabavke su bez PDV-a osim ako nije drugačije navedeno

²⁶ Član 14a. Zakona o javnim nabavkama BiH

o predmetu nabavke) je 60 dana od dana potpisivanja ugovora, a nacrtom ugovora je predviđen maksimalan rok 30 dana od dana potpisivanja ugovora.

PREPORUKA 7

Agencija je dužna prilikom pripreme tenderske dokumentacije voditi računa o usklađenosti traženih zahtjeva navedenih u datim podacima, informacijama i priložima tenderske dokumentacije.

Revizijom procedura javnih nabavki iz uzorka utvrđena su odstupanja od zadanih kriterija kako slijedi:

8.1. Nabavka usluga iznajmljivanja Data centra

Agencija je provela nabavku usluga iznajmljivanja Data centra putem otvorenog postupka. Nabavci je prethodilo finansijsko istraživanje tržišta, ali nisu istraživani drugi aspekti kao što tehnička i profesionalna sposobnost ponuđača. Procijenjena vrijednost nabavke iznosila je 145.000 KM. Tendersku dokumentaciju preuzelo je 16 ponuđača. Do roka predviđenog za dostavljanje ponuda pristigla je ponuda jednog ponuđača sa kojim je nakon donošenja odluke o izboru zaključen ugovor u iznosu 144.960 KM.

PREPORUKA 8

Prilikom istraživanja tržišta, pored finansijskog, potrebno je uzeti u obzir i druge aspekte kako bi se utvrdilo postojanje konkurencije ponuđača prema postavljenim uslovima.

8.2. Nabavka II faze adaptacije sterilnog bloka

Procedura nabavke II faze adaptacije sterilnog bloka u Kontrolnom laboratoriju u Sarajevu pokrenuta je konkurentskim postupkom procijenjene vrijednosti 65.000 KM, a kriterij za dodjelu ugovora je najniža cijena. Tenderskom dokumentacijom definisane su tehničke karakteristike radova što se odnosi na građevinske, elektro i mašinske radove. Obavještenje o nabavci i tenderska dokumentacija je objavljena na portalu e-nabavki koju je preuzelo 10 potencijalnih dobavljača dok je u predviđenom roku dostavljena samo jedna ponuda.

Uvidom u ponudu izabranog dobavljača utvrđeno je da nije dostavljena u skladu sa zahtjevima iz tenderske dokumentacije u smislu da je dokaz o registraciji, odnosno aktuelni izvod iz sudskog registra dostavljen odvojeno od uvezane ponude što nije u skladu sa članom 58. stavak 2. Zakona o javnim nabavkama²⁷. Pored toga, nije dostavljena potvrda o uspješnoj realizaciji istog ili sličnog ugovora kako je to definisano tenderskom dokumentacijom.

PREPORUKA 9

Agencija je dužna prilikom evaluacije dostavljenih ponuda odbaciti ponude koje ne zadovoljavaju zahtjeve tražene u tenderskoj dokumentaciji.

²⁷ Ponuda mora biti čvrsto uvezana i sve strane ponude numerirane (izuzev dokaza o garanciji iz stava (1) tačka b) ovog člana, te štampane literature, brošura, kataloga i sl.).

8.3. Nabavka službenog automobila

Za javnu nabavku putničkog motornog vozila proveden je otvoreni postupak nabavke procijenjene vrijednosti do 59.829 KM. Tenderskom dokumentacijom je definisana najniža cijena kao kriterij za ocjenjivanje ponuda,²⁸ a istu je sa portala javnih nabavki preuzelo 10 ponuđača. U predviđenom roku ponudu je dostavio jedan ponuđač ukupne vrijednosti od 58.120 KM i ista je ocijenjena prihvatljivom.

Tokom revizije, prezentovane su nam informacije o modelima vozila koja su obuhvaćena istraživanjem tržišta. Uvidom u karakteristike i cijene navedenih vozila ustanovili smo da ista ne ispunjavaju tražene karakteristike iz tenderske dokumentacije²⁹ ili je tržišna vrijednost veća od procijenjene vrijednosti nabavke te cjenovno ne zadovoljava klasu vozila koje se nabavlja.³⁰ Imajući u vidu navedeno, smatramo da nisu ispoštovani osnovni principi Zakona o javnim nabavkama BiH koji se odnose na aktivnu i pravičnu konkurenciju.

PREPORUKA 10

Agencija je dužna tendersku dokumentaciju za nabavku službenih vozila kreirati na način da ista bude zasnovana na pravičnosti i jednakom tretmanu prema potencijalnim ponuđačima.

8.4. Nabavka usluge nadogradnji i održavanja softverskih aplikacija

Agencija je nabavke nadogradnje softverske aplikacije Ready³¹ i usluga održavanja softverskih aplikacija Ready, ePortal³² i NeeS³³ te Poslovnog informacionog sistema (PIS) provela putem pregovaračkih postupaka bez objave obavještenja. Nakon provedenih procedura zaključeni su ugovori u ukupnoj vrijednosti od 339.383 KM.

Budući da Agencija ne posjeduje izvorni kod za aplikacije, pozivi su upućeni jedinom ovlaštenom pružaocu usluga te nije bilo moguće ostvariti konkurenciju na tržištu u cilju dobijanja povoljnije cijene održavanja. Uzimajući u obzir sve navedeno, napominjemo da Agencija ne treba zanemariti visoku zavisnost od dobavljača što može imati veliki uticaj na kontinuitet poslovanja, posebno u slučajevima kada ugovorni organ ne može pravovremeno osigurati finansijska sredstva ili nemogućnost dobavljača da ponudi, odnosno pruži traženu uslugu.

PREPORUKA 11

Agencija u narednom periodu treba iznaći rješenje kako bi smanjila zavisnost od dobavljača koji su vlasnici izvornog koda softverskih aplikacija i koji pružaju usluge održavanja softverskih aplikacija značajnih za efikasno poslovanje Agencije.

²⁸ Član 64. Zakona o javnim nabavkama

²⁹ Zahtjevane tehničke karakteristike su: dužina vozila minimalno 4680 mm, a u istraživanju tržišta u obzir su uzeta vozila dužine 4630 mm i 4500 mm, te oblik karoserije – limuzina a u obzir je uzeto SUV/terensko vozilo.

³⁰ Dostavljena je specifikacija modela koji može ispuniti zahtjeve međutim cjenovno prelazi planiranu vrijednost nabavke. Prema podacima iz dostupnih cjenovnika, cjenovno odstupanje iznosi oko 50.000 KM bez PDV-a od procijenjene vrijednosti nabavke.

³¹ Softverska aplikacija za praćenje životnog ciklusa lijeka i prateću dokumentaciju

³² Softverska aplikacija za podnošenje zahtjeva za davanje/obnovu/izmjenu dozvole za stavljanje lijeka u promet i kontrolu kvaliteta svake uvezene serije i posebnu kontrolu

³³ Softverska aplikacija za validaciju elektronske registracije lijekova za humanu upotrebu

9. OSTALO

9.1. IT revizija

Strategija razvoja Informatičnog sistema: Agencija ima javno dostupnu Strategiju razvoja Informatičnog sistema na svojoj web stranici. Predmetna strategija, pored toga što nije ažurirana određeni vremenski period, također nema ni naznačen datum kreiranja, odnosno donošenja, kao ni vremenski okvir realizacije. Agencija poduzima aktivnosti na unapređenju informatičnog sistema, ali bez strateškog usmjerenja prema odgovarajućim aktima.

PREPORUKA 12

Agencija treba redovno ažurirati strateške dokumente vezane za razvoj informatičnog sistema Agencije sa definisanim vremenskim okvirom realizacije aktivnosti u cilju efikasnijeg i ekonomičnijeg korištenja resursa.

9.2. Lista esencijalnih lijekova

Postupak utvrđivanja liste esencijalnih lijekova u BiH³⁴ je propisan Zakonom o lijekovima i medicinskim sredstvima. Shodno važećim odredbama, Komisija za lijekove priprema te predlaže Stručnom vijeću Agencije listu esencijalnih lijekova, a Stručno vijeće, uz prethodno pribavljenu saglasnost nadležnih ministarstava entiteta i Odjela za zdravstvo Brčko distrikta, prijedlog dostavlja na usvajanje Vijeću ministara BiH. Shodno članu 83. Zakona je definisano i da Vijeće ministara BiH najmanje svake dvije godine utvrđuje listu esencijalnih lijekova u BiH.

Kao što je navedeno u izvještaju revizije za prethodnu godinu, od donošenja spomenutog Zakona, Vijeće ministara BiH nikada nije utvrdilo listu esencijalnih lijekova, iako je Agencija dostavljala svoje prijedloge i urgencije. Na posljednji prijedlog esencijalne liste, koji je Stručno vijeće usvojilo krajem 2021. godine, Agencija je uputila zahtjev nadležnim entitetskim ministarstvima finansija i Vlade Brčko distrikta za dostavljanje fiskalne procjene učinka predmetne odluke na budžete tih nivoa vlasti. Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske je u martu 2023. godine dostavilo zahtjev da se prijedlog liste esencijalnih lijekova, na koju je početkom 2022. godine dalo saglasnost, povuče iz procedure utvrđivanja i ponovo dostavi ovom Ministarstvu na usaglašavanje. Kao razlog povlačenja predložene liste navedeno je usvajanje novih zakonskih i podzakonskih akata iz oblasti zdravstvene zaštite i osiguranja u Republici Srpskoj tokom 2022. godine. Nadležne institucije Brčko distrikta su dostavile fiskalnu procjenu učinka i saglasnost na predloženu listu, dok nadležne institucije Federacije Bosne i Hercegovine nisu dostavile fiskalnu procjenu učinka. Zbog navedenog te različitog tumačenja esencijalne liste kao pojma, Stručno vijeće je na sjednici, održanoj 16.03.2023. godine, donijelo zaključak o povlačenju prijedloga liste esencijalnih lijekova iz dalje procedure.

Usvajanje liste esencijalnih lijekova, pored zakonske obaveze, ima i veliku važnost za cjelokupan zdravstveni i socijalni sistem u Bosni i Hercegovini. Posljedica neusvajanja

³⁴ Lijekovi sa liste esencijalnih lijekova u BiH predstavljaju minimum lijekova koji se propisuju i izdaju na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja, kao i minimum lijekova u bolničkoj zdravstvenoj zaštiti.

navedenog akta je nejednaka dostupnost građanima BiH minimuma lijekova koji se propisuju na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja, kao i minimum lijekova u bolničko - zdravstvenoj zaštiti.

Po pitanju pripreme prijedloga liste esencijalnih lijekova koji bi se uputio Vijeću ministara BiH na usvajanje shodno zakonskim odredbama, dali smo preporuku u prethodnom periodu, te smo na osnovu prethodno prezentiranog ocijenili da je realizacija iste u toku (Red. br. 11 u Tabeli 2), a što će biti predmetom daljeg praćenje do okončanja implementacije.

10. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Agencija je u ostavljenom roku dostavila komentare na Nacrt izvještaja o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2023. godinu. U dostavljenim komentarima Agencija je najvećim dijelom potvrdila naše nalaze i date preporuke, s obzirom na to da su ponovljene konstatacije koje su nam prezentovane tokom revizije ili su navedene aktivnosti koje se planiraju preduzeti na realizaciji datih preporuka. Budući da nisu dostavljeni novi dokazi niti prezentovane nove činjenice koji timu za reviziji nisu bile poznate tokom sačinjavanja izvještaja, tekst ovog Izvještaja, u odnosu na Nacrt izvještaja o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2023. godinu je nepromijenjen. Detaljno objašnjenje komentara dato je u odgovoru na dostavljene komentare na Nacrt izvještaja o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2023. godinu, koji je dostavljen rukovodstvu Agencije uz konačan Izvještaj o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2023. godinu.

Reviziju u Agenciji za 2023. godinu obavili su: Seida Kapo - vođa tima, Anisa Jusić - član tima, Neriman Velić - član tima, Helena Grbavac – član tima i Sadržir Teskeredžić (član tima).

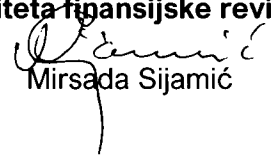
**Vođa tima za
finansijsku reviziju**

Seida Kapo

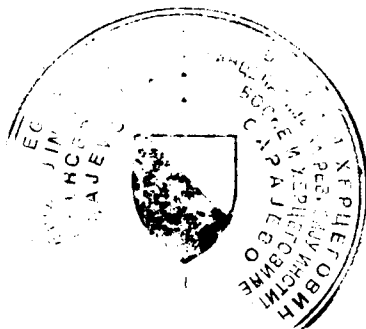
**Rukovodilac Odjela za
finansijsku reviziju**

Danijel Jozić

**Rukovodilac Odjela za
razvoj, metodologiju i kontrolu
kvaliteta finansijske revizije**

Mirsada Sijamić

Broj: 02-16-1-862/24

Prilozi

- Tabela I - Pregled rashoda budžeta za 2023. godinu
- Tabela II - Bilans stanja na 31.12.2023. godine
- Tabela III - Pregled prihoda i primitaka za 2023. godinu

Naziv institucije: Agencija za lijekove i medicinska sredstva BiH

Tabela I

1. Tekući izdaci	7.475.000	-382.050	7.092.950	6.043.555	85
Bruto plaće i naknade	3.584.000	-193.000	3.391.000	3.157.609	93
Naknade troškova zaposlenih	618.000	-53.000	565.000	486.617	86
Putni troškovi	130.000	0	130.000	106.151	82
Izdaci telefonskih i poštanskih usluga	120.000	0	120.000	98.820	82
Izdaci za energiju i komunalne usluge	264.000	-15.000	249.000	164.989	66
Nabavka materijala	490.000	0	490.000	316.735	65
Izdaci za usl. prijevoza i goriva	63.000	-10.000	53.000	26.455	50
Unajmljivanje imovine i opreme	693.000	-50.000	643.000	584.391	91
Izdaci za tekuće održavanje	1.100.000	-61.050	1.038.950	741.522	71
Izdaci za osiguranje	8.000	0	8.000	6.012	75
Ugovorene i druge posebne usluge	405.000	0	405.000	354.256	87

2. Kapitalni izdaci	759.000	385.100	1.144.100	1.074.958	94
Nabavka zemljišta	0	0	0	0	
Nabavka građevina	0	0	0	0	
Nabavka opreme	628.000	139.050	767.050	699.179	91
Nabavka ostalih stalnih sredstava	0	0	0	0	
Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	131.000	170.000	301.000	299.729	100
Rekonstrukcija i investiciono održavanje	0	76.050	76.050	76.050	100

3. Tekući grantovi	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
	0	0	0	0	

5. Višegodišnja kapitalna ulaganja	0	0	0	0	
	0	0	0	0	

6. Novčane donacije	0	0	0	0	
	0	0	0	0	

7. Programi posebne namjene	0	0	0	0	
Prihodi od prodaje vozila			0		

Rukovodstvo je Pregled rashoda budžeta po ekonomskim kategorijama odobrilo: 22.02.2024. godine.

Direktor:

mr ph Nataša Grubiša

Bilans stanja na dan 31.12.2023. godine

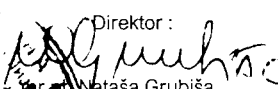
Naziv institucije: Agencija za lijekove i medicinska sredstva BiH

Tabela II

Opis	31.12.2023.	31.12.2022.	Procenat (2/3*100)
1	2	3	4
1. Gotovina, krat. potraživanja, razgraničenja i zalihe	64.526	19.205	336
Novčana sredstva	0	0	
Kratkoročna potraživanja	58.991	1.708	3.454
Kratkoročni plasmani	0	0	
Interni finansijski odnosi	0	0	
Zalihe	0	0	
Kratkoročna razgraničenja	5.534	17.498	32
2. Stalna sredstva	1.840.913	1.185.634	155
Stalna sredstva	7.411.941	6.387.065	116
Ispravka vrijednosti	5.571.028	5.201.431	107
Neotpisana vrijednost stalnih sredstava	1.840.913	1.185.634	155
Dugoročni plasmani	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
UKUPNO AKTIVA (1+2)	1.905.438	1.204.839	158
3. Kratkoročne obaveze i razgraničenja	1.685.454	1.566.251	108
Kratkoročne tekuće obaveze	732.196	641.311	114
Kratkoročni krediti i zajmovi	0	0	
Obaveze prema zaposlenima	303.845	312.650	97
Interni finansijski odnosi	0	0	
Kratkoročna razgraničenja	649.413	612.289	106
4. Dugoročne obaveze i razgraničenja	0	0	
Dugoročni krediti i zajmovi	0	0	
Ostale dugoročne obaveze	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
5. Izvori sredstava	1.840.913	1.185.634	155
Izvori sredstava	1.840.913	1.185.634	155
Ostali izvori sredstava	0	0	
Neraspoređeni višak prihoda/rashoda	0	0	
UKUPNO PASIVA (3+4+5)	3.526.367	2.751.885	128

Napomena: Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija Bosne i Hercegovine, čl.10. stav 4., napomenuto je da bilans stanja budžetskih korisnika **neće biti uravnotežen** (aktiva jednaka pasivi) zbog programski uspostavljenog sistema Glavne knjige, dok će bilans stanja koji radi Ministarstvo finansija i trezora na nivou Budžeta institucija Bosne i Hercegovine za tekuću godinu biti uravnotežen.

Rukovodstvo je Bilans stanja odobrilo 22.02.2024. godine

Direktor:

 Nataša Grubiša

Pregled prihoda i primitaka u 2023. godini

Naziv institucije: Agencija za lijekove i medicinska sredstva BiH

Tabela III

Opis	Planirani iznos u budžetu	Izmjene i dopune	Ukupno planirani iznos	Ostvareni iznos	Procenat (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Neporezni prihodi	8.782.000	0	8.782.000	10.646.362	121
Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika	0	0	0	0	
Naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga	8.767.000	0	8.767.000	10.623.812	121
Novčane kazne (neporeske prirode)	15.000	0	15.000	22.550	150
2. Tekući transferi i donacije	0	0	0	0	
Primljeni tekući transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija - donacije iz inostranstva	0	0	0	0	
Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti	0	0	0	0	
Domaće donacije	0	0	0	0	
3. Kapitalni primici	5.000	3.050	8.050	8.050	
Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	5.000	3.050	8.050	8.050	
Primici od finansijske imovine	0	0	0	0	
Primici od dugoročnog zaduživanja	0	0	0	0	
Primici od kratkoročnog zaduživanja	0	0	0	0	
4. Ukupni prihodi i primici (1+2+3)	8.787.000	3.050	8.790.050	10.654.412	121

Rukovodstvo je Pregled prihoda i primitaka po ekonomskim kategorijama odobrilo 22.02.2024. godine

Direktor:
Natasa Grubiša
mr ph Natasa Grubiša